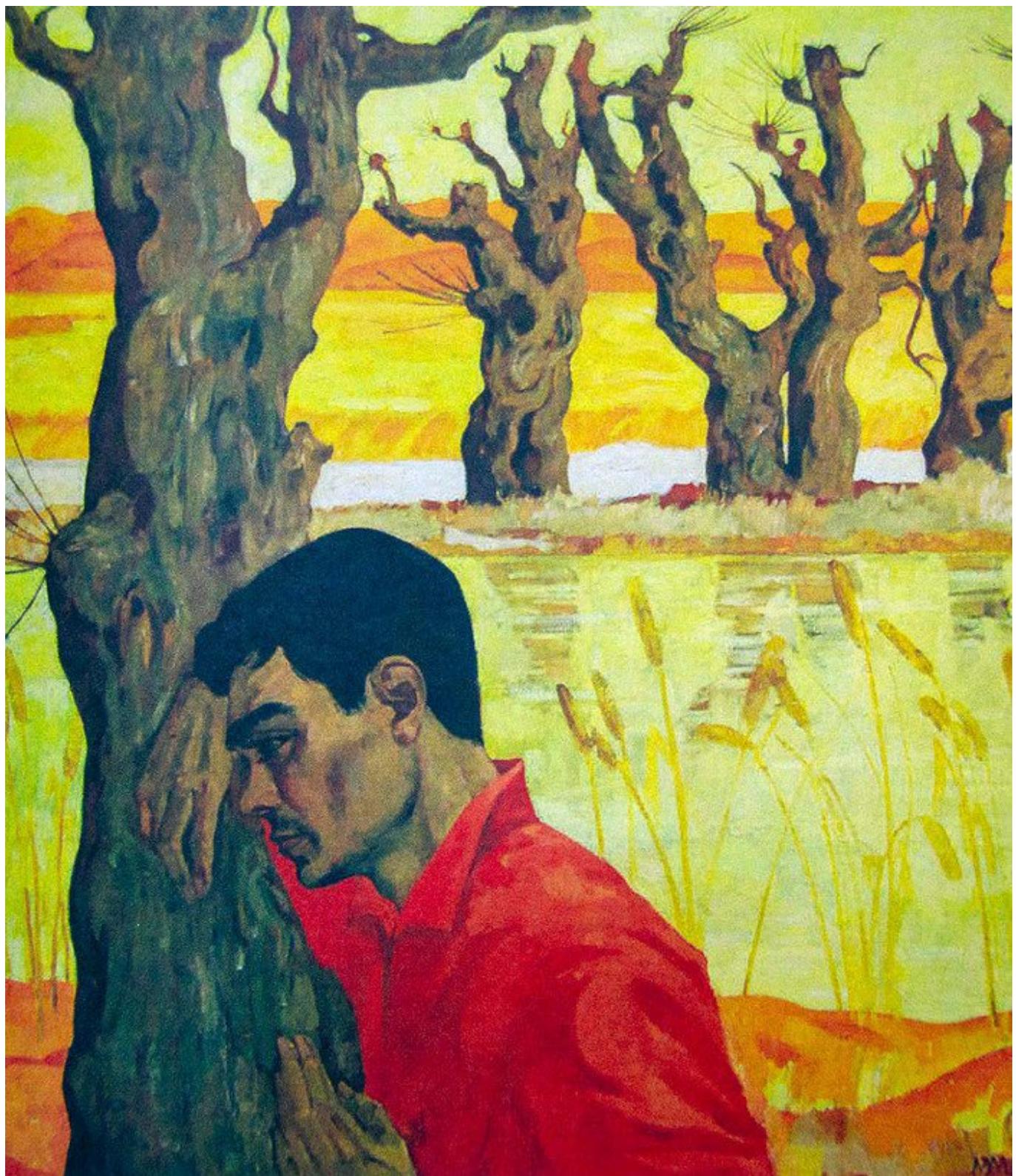

Nury Halmämmet: Açlyk – iň gazaply hökümdar

Category: Edebi makalalar, Kitapcy

написано kitapcy | 26 января, 2025

Nury Halmämmet: Açlyk – iň gazaply hökümdar AÇLYK – İŇ GAZAPLY HÖKÜMDAR

Mekdebiň ähli okuwçysyny jemläňde otuzdan geçmeýärdi. Bir gün ir bilen araçäkçileriň komandiri atyny dabyrdadyp geldi-de, atdan düşmän mekdebiň müdirini ýanyna çagyrdy.

— Ähli okuwçyň şu taýyk topla. Öten aşşam bugdaý hoşalaryny döwüp alyp ogurlapdyrlar. Çaga aýak yzy bar. Men ogryny tapmasam bolmaýar.

—Siz ogryny nädip tanamakçy?

—Men ilki olaryň gözlerine bir bakaýyn. Ogry göti gowşakdyr. Tapmasam, soň näme etjegimi bilýän. Hany, ähli çagany meniň öňüme üýşür!

Müdir hor, ysgynsyz, eleşan oglan-gyzlary otaglardan çykaryp, daşarda bir hatara düzdi.

Komandır batly gepläp başlady.

— Eşidýäňizmi? Kim bugdaý ogurlan bolsa, elini galdyrsyn. Özüm bilsem, ynha şu sapança bilen ataryn —ol sapançany gabyndan çykaryp, asmanda bulaýlap ýene saldy, atdan indi-de jylawundan tutup, her çaganyň gözünüň içine gahar bilen bakyp başlady.

Müdir çagalaryň gorkýanyny duýdy-da komandiriň ýanyna baryp pyşyrdady: “Ýoldaş komandır, beýdip çagalary gorkuzmak bolmaz ahyry”. Komandır gaty gepläp jogap berdi.

—Hä, bugdaý ogurlanlarynda gorkmaýarlar, indi gorkýarlar. Düşnükli-i. Hany, aýdyň, kim bugdaý ogurlady?

Jogap ýok . Komandır çaga ýüzlerine birlaý bakyp çykdy. Belli bir çagany öňe çykarmady.

—Agşama çenli şeýdip durarsyňz. Kim meýdan etse tezegini görkezip gidip biler. Tezegiňizi görmesem, biriňizem gitmersiňiz. Düşnüklimi?

Müdir gaharly gepledı.

—Beýle zat bolmaz.

—Beýle zat bolar! Komandır atyna böküp mündi-de atyny müdiriň edil ýanyna sürdi. Sapançasyny çykardı.

—Seň özüň ogurlan bolmagyň hem mümkün.

—Çagalara ters görelde görkezmäli.

—Meniň aýdanym bolar. Tä tezegini görkezýänçäler hiç ýaňa butnamazlar. Düşnüklimi. Iýlen bugdaý tezek bilen çykar.

Müdir komandır bilen gidişme wagty däl diýip oýlandy-da sesini çykarmady. Boş klaslaryň birine girip gitdi. Komandır bolsa hatarda duran çagalara ýigrençli bakyp at üstünde otyr. Çagalaryň içi gysyp başlady, ýadadylar, gorkudan ýaňa ýüzüni ap-ak edip, özünden gider hala gelenlerem bar. Birahat müdir klasdan çykdy, gaharly ýöräp komandiriň garşysyna geldi.

—Sen özüňe berlen hukukdan daşary hereket edýäň. Çagalara zorluk edýäň. Men seniň üstüňdäki komandirlere arz ederin.

—Eliňden gelse, asmany aşak çek. Harby ýagdaýda harbylara boýun bolmaly bolarsyňz . Garşy giden gurşun ýuwdar — komandır ýene elini sapançasyna degirip aýyrdы. Mekdep müdiri ak saçly ýaşuly kişi “goýsana” diýen manyda elini bulap goýberdi-de bir ýana gitdi. Ep-esli salymdan Dusýa doktor bile

geldi. Dusýa daýza aňyrdan gelşine gepläp başlady.

—Iwan, dälirediňmi? Näme üçin beýdýäň? Munyň jenaýat ahyry. Çaga bugday iýenem bolsa, bir ýarym günden çykýar, bilip goý. Hany, çagalar, baryň, öýli-öýüňize gaýdaýyň.

Çagalar uly beladan sypan ýaly boldular. Dusýa daýza eli ýeten çaganyň başyny sypap-sypap goýberdi. Şonda ol Nurynyňam başyny sypaşdyrды we oňa örän mährem bakdy.

Nury eleme-deşik köýneklije, ýama-ýama balaklyjady, aýagy ýalaňaçdy. Ýoreý-ýoreý aýagynyň aşagyny gara gasyn tutupdy, çordan ýaňa derisi jaýryk-jaýrykdy.

—Hangülüň oguljygy bolsaň gerek. Bilip goý, Nuryjan, men seniň göbek eneňdirin orak orulýan günleri bolupdyň, şu günki ýaly ýadymda. Bar, oýnaber, Nuryjan.

Nury gamly gözlerini gyrmış, sözlemän gitdi, onuň çep çigninde köneje matadan tikilen torba asylgydy, içinde-de kitap-depderler bardy. Edebi makalalar